

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy óra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések

Egy hasábos petit-
soronkint 5 kr-ával
számíttatnak.

Két millió forint az egyetemre.

Debreczen, márczius 13.

Az egész ország megemeli kalapját ma Debreczen előtt.

A táviró olyan főséges gondolat hírét viszi szét, mindenfelé, ahol magyar szív dobog, mely szinte páratlanul áll az ezredéves ünnep megörökítéséért született eszmék és tervek között. És sok okunk van erősen hinni, bizni abban, hogy e nagyszerű terv — nem csupán terv marad, hanem valósággá válik Debreczen közönségének megszentelt akaratából; hogy annak a lelkesedés szülte indítványnak emlékét, melyet alább van szerencsénk közölni, — nem csupán levéltár fogja megőrizni, hanem testté vált ige is fennen fogja hirdetni.

Mig Pozsony és Szeged kormányt és törvényhozást évek óta ostromolnak, hogy a 18 millió népességet számláló ország számára náluk államköltségen harmadik egyetemet állítson, fölemelkedik Debreczen, a legmagyarabb város eredetében és minden ízében és kijelenti, hogy én a magam erejével megvetem a harmadik egyetem alapját, — az ezredév emlékére, ünneplésére annak, hogy ezer év óta él magyar e vérrrel szerzett földön, a második ezredév számára új tem-

plomot emelek a magyar nemzeti művelődésnek és tudományak.

Páratlan, mindent felülmuló emléke, alkotása lesz ez a millenárius esztendő hazafias felbuzdulásának. Szébbet, nagyobbát ennél egyetlen város sem emel; jelentősége, hatása vetekedik a legnagyobbakkal, amelyek a milleniumi esztendőben állannak, az ország pénztárának köszönik létrejövetelüket.

Szabó József főszámvevő éles szeme találta meg a módot a nagy eszme megvalósítására, mely Debreczen minden polgárának lelkét izzasztja; s jelölte ki a forrást, amelyből a közönség minden nehezebb megterhelhetése nélkül biztosíthatja Debreczen az ev. ref. egyház által tervezett egyetemi rangu főiskola létjogosultságát, életképességét.

Lesz alkalmunk bővebben is méltatni e nagyszabású, könnyen kivihető tervnek, e két millió forintos alapítványnak a városra és az egész nemzetre kiható óriási fontosságát.

Most csak a hazafias szív kitörő lelkesedésével üdvözljük az indítványt és az indítványozó főszámvevőt.

S ezennel átadjuk a szót neki.

Indítványa egész terjedelmében így hangzik:

Tekintetes Tanács!

Az egész ország törvényhatóságai lázas mozgalmat fejtenek ki, hogy a ma-

gyar nemzet által elért ezredik évet megünnepeljék.

Költséget, fáradságot nem kimélve, az ősök által szerzett díszben sietnek felvonulni az ország fővárosában, hogy ott látványosságokban való részvétellel dokumentálják igazi örömeiket az ottmegjelenő külföld előtt.

Bemutattatik ott — mint hazánk méltósága s a nemzet öröme méltán megkívánja az egész ország fényességében; — a külföld megbámulja ugyan a látványosságot, a káprázatos fényt, — de ne feledjük el, hogy azok nem ebből bírálják meg országunk nagyságát, fejlettségét, s életrealitását, hanem kulturális intézményeink mennyiségéből s ezeknek előhaladottságából. Mert, Tekintetes Tanács mindezen látványosságok — melyekre pedig igen sok ezret költünk országszerte — az én esekély nézetem szerint nem is soká elfognak mosódni még az emlékezetből is. Egy új nemzedék fogja felváltani a mostanit s már ezt nem igen emlékezteti más vissza az ezredévre, mint az ország több részein most felállítandó, de szinte mulékony történelmi emlékoszlopok s az ezredév elérésének törvénybe iktatása.

Nem épen ilyen képzeletem volt nekem Tekintetes Tanács az ezredév lefolyásáról, megünnepléséről. En azt gondoltam és azt hittem, hogy ezen öröm ünnepeken kívül ez a nemzedék azzal mutatja meg legfőképpen háláját az ősök iránt, kik ezt a hazát annyi jó és még több balszerencse közt megtartották, hogy sietnek lelkesedésükben, nemzetünk emelésére, boldogítására kulturális téren olyan dolgokat hoznak létre, melyek által az utókor

TÁRCZA.

Hiven mind a sirig.

Beszély.

Irta: **Örvényi Ottó.**

Felolvastatotta Csokonai-kör márcz. 6-ki ülésén.

(Folytatás és vége.)

A vendéglős követeléseinek fejében arra szállítá föl őt, hogy legyen üzletében pénztárosnő, a még mindig szép arczu leánynyal számos vendéget reménylően odakeesegtetni.

A boldogtalan nő, teljes pénzhiányban, nehezen bár, de mégis reá hagyá magát birni s ott maradt.

A rendetlen életmód, a folytonos éjjelezés csakhamar újból kimeríték különbben is gyöngye szervezetét.

A haszonleső vendéglős látván, hogy számításában csalatkozott s tartva a nő véletlen halálától, kórházba szállíttatá őt.

Itt feküdt erőtlén s gyámolatlanul, kizárólag a gondviselés oltalmára hagyatva. Lázás agyában gondolatok úzék egymást. Nem tudá hova forduljon, hogyan meneküljön kétségbeesítő helyzetéből? s érzé, hogy ápolás nélkül meg kell halnia.

Lelkének utolsó erejével levélírássra határozá magát. Felült ágyára, reszketeg kézzel, töredeve következő sorokat jegyzé papírra:

Zsólma, 1883. Augusztus 7.

Szeretett, mélyen bántott atyám!

A te Evelin leányod, ki büntető kezdet kerülve, messze földre távozott, immár hazajött meghalni; betegágyán fekszik ez országszéli város kórodájában s várja kegyelmedet, hogy megengedd nékie szülőföldében pihenni meg.

Méltatlan leányod

Evelin.

Evelin levelét Kóváry hon nem létében fiának, Aladár urnak szolgáltató kezéhez a postáról haza érkezett huszár: előbbi a boritékon nővére kézvonásait ösmervén föl, haladéktalanul fölmetszé azt.

Majd átfutva a szivszaggató sorokat, Zalainak nyujtá át, ki jelenleg mint a közeli gimnázium segédtanára, a szünidőket élvezendő, — volt tanítványa szives családi körében jött üdülést keresni.

Zalaira villámesapásként hatott e levél. Évek óta kereste Evelinék nyomát, de azok ösmeretlen álnév alatt s külföldön tartózkodván, minden eredmény nélkül. Kedélyén örök buval s bizonytalanság gyötrelmeivel szivében élt folyvást azóta; léte inkább tengésnek volt nevezhető. Az egyetlen, ki az élethez köté, még öreg anyja volt, ki segélyét, ápolását igénylé; őt nem lett volna bátorsága halála által megszorítani. Ime, most föltalálta Evelint, de minő helyzetbe? A betegség s kétségbeesés örvénye szélén. S ki tudja nem késő-e már a segély?

Zalai megigéré Aladárnak, ki egy lovaglás alkalmával történt szerencsétlen esés következtében jelenleg utra képtelen volt, hogy személyesen fölkeresi nővérét, pontos tudósítást adandó váltságos helyzetéről s egyuttal előkészíti atyját e szerencsétlen áldozat kiméletes fogadtatásához.

Zsólnára érkezvén, Evelint aggasztóbb helyzetben találta, mint sem képzelé. A beteg rohamosan haladt végenyészete felé.

Arzán a halál rózsái ültek már s koronként szárazon köhögött.

A belépő Zalait meglátván, ajkán futó mosoly vonult el, de az is oly fájdalomkeltő volt. Majd jobbát igyekezett nyujtani az ifjunak, de az erőtlénül hanyatlott vissza.

— Lássá! minő ügyetlen vagyok, — szólt szakadozva, — meg sem tudom köszönni, hogy fölkeresett.

Zalai gyöngéden szoritá meg kezét.

— Szép öntől, hogy nem feledtél el s nem vet meg engemet, ki önt annyiszor megsértém, mellőzém.

— Hagyjuk a multat! Beszéljünk inkább a kegyed sorsáról, kedves Evelin. Atya...

— Ah igen! szóljon ön atyámról. Róla! Tud ön felőle valamit, vagy tőle jó talán? Ó küldé s bocsánatát hozza, nemde? Oh! szóljon hát kérem, megöl a bizonytalanság: látja mily rémitően szenvedek.

hálájára lesznek érdemessé, mint a hogy ami hálánkat méltán kiérdemelték ősünk.

Jól tudom én azt Tekintetes Tanács, hogy ez ország megyéi egyfelől nehézkes önkormányzatuk, de másfelől leginkább vagyontalanságuk miatt, a kebelükben tartozó községek újabb és újabb megterhelhetése nélkül a legjobb igyekezetükkel sem képesek nagy áldozatok hozatalára.

Nem kerülte el figyelmemet az sem, hogy hazánk törvényhatósági joggal felruházott városainak legnagyobb része, részint azért, hogy a kor követelményeinek csak részben is megfelelhessenek, részint azért, hogy közvetett jövedelmekkel lakosságuk megélhetését biztosítsák vagy nagy adósságokba merültek, vagy olyan községi adókkal kénytelenek terhelni a közönséget, hogy anyagilag nem képesek örökre fent maradó alkotásokkal az ezredik év emléket biztosítani.

Legyen hála ezen ezredik évben is a Mindenhatónak, Debreczen városa nem sorozható ezen városok közé.

Városunk még ma is községi adó terhelhetése nélkül fedezi az egy milliót meghaladó kormányzási kiadásait. Mert hogy alamizsna és tűzörségi váltságot fizet, ez nem községi adó, — ezzel a váltsággal nem tett mást, minthogy magát megszabadította a koldusok alkalmatlankodásaitól s az ezeknek eddig hetenként adni szokott krajezáros alamizsnálkodástól; — nem tett mást a tűzörség felállításával, mint megváltotta azt a nyughatatlanságot, melyet máskülönbben szenvednie kellene s a mely tűzörséget máskülönbben törvény értelmében magának kellett volna teljesíteni.

De nem tartozik községi adók közé még azért sem, mert míg azoknak jövedelmi forrásai már teljesen igénybe vétettek, addig e városnak még mindig olyan jövedelmi forrása van érintetlenül, melynek megnyitása, illetve igénybe vétele csupán *nemzetgazdasági* szempontból is már a közel jövőben sem elodázható.

Ezen okok azok, melyek Debreczen városát minden más hazai városok felé emelik anyagi tekintetben.

Ezen város lakossága nem kétlem, sőt elismerem, hogy a meglévő kedvező helyzeten kívül, jólétét szorgalmának, józan takarékoságának köszönheti, — de fel-

virágzását legnagyobb részben azon tudományos intézetnek, melyet időről-időre gondosan ápolt és ja melyet protestáns nagyjaink czéltudatosan ültettek ide.

Innen kerültek ki e városnak azon örök emlékezetű Elöljárói, kik e városnak összes birtokait megszerezték és azok, akik azokat meg is tudták tartani.

Midőn ezeket felemlitem, rámutatok egyszersmind arra, hogy Debreczen városa mily irányban ünnepelje meg az ezredik évet; rámutatok arra, hogy mily módon alapítsa meg az elődök iránti hálából s az utókor felvirágzására az ezredik év örök időről örök időre fennmaradandó emlékét.

Nem másról van szó, mint arról, hogy már **ez évben, ez év emlékére mondja ki a tekintetes törvényhatósági közgyűlés, hogy az egyetemet, mely Magyarországon a maga nemében egyetlen egy lesz, — felállítja s erre két millió forint alapítókét szavaz meg.**

Jól tudom én azt tekintetes Tanács, hogy egy ilyen nagy összegnek javaslatba hozása sokakat megdöbbsent, kivált olyanokat, kik a jövővel mit sem gondolva, csupán a jelennel vannak elfoglalva, kik nem veszik figyelembe, hogy az a sok egyetemi tanuló által előidézett pénzforgalom mennyire segíti elő e város lakossainak anyagi s maga az egyetem szellemi jólétét, minden irányban pedig felvirágzását, kiknek nem dagasztja kebelét az a büszke önérték, hogy városunkban, a legnagyobb protestáns városban *egyetem* van; — kikre semmi lealázó hatással nincsen az, hogy, az ifju, habár itt végzi el is iskoláit, kénytelen egy másik iskolába elmenni, hogy magának a megélhetéséhez szükséges bizonyítványt megszerezhesse, s kik nem gondolják meg, hogy Debreczen mint tösgyökeres magyar város legbiztosabb hely a magyar nyelv elsajátítására s az egyetemnek itten való felállításával bizonyára idegyűlnek azok a nemzetiségi ifjak, kik a magyar nyelvet a tudományjal együtt óhajtják elsajátítani, de jól tudom másfelől azt is, hogy a mostani politikai constallatiok miatt meg talán azon esetben sem sikerülne ezuttal az egyetem létre-

hozása, ha a szükséges két millió frt már készletben volna is. Ennélfogva van időnk a szükséges két millió frtot *könnyebben* előállítani s e cél elérése tekintetéből következő számításokat van szerencsém betérjeszteni.

I. szükséglet.

Van most a főiskolában
jogtanár 8
filozófiai „ 2
theológiai „ 5

Értesülesem szerint részint a már meglévő, részint közel jövőben elérendő reménybeli alapok jövedelmére felállítható 10

filozófiai tanszék, tehát össz. 25 tanár évi fizetése 2000—2000 frttal biztosítva lenne.

De hogy az egyetemet felállíthassák szükséges még

természettani tanszékekre 8
jogi tanszékekre 2

összesen 10 tanár.

Azonban ha egyetemet állítunk fel, meg kell kívánnunk, hogy annak tanárai nemesak a debreczeni főiskola, nemesak Debreczen városa, hanem a protestáns status és édes hazánk büszkeségét képezzék. Már pedig távolról sem lehet gondolni, hogy a mai időben 2000 frt fizetésért ilyen szaktanárokat nyerjünk meg, — de talán ilyen fizetés mellett egyetem felállítására engedélyt sem nyerhetnénk. Tehát olyan fizetést kell megállapítanunk, mely mellett méltán elvárhatjuk, hogy az a tanár a maga szakmájának élén, azt teljes erejével és legjobb tehetsége szerint kultiválhassa.

Ezen okból egy tanári fizetést következőképen vélném megállapíttatni: a) rendszeres fizetés 3000 frt, b) lakbér 500 frt, c) korpótlék 1000 frt. Együtt 4500 frt. Ezen

Evelin valóban szenvedett, görcsös köhögési rohamok vevék elő.

Mondhatta-e most jó lélekkel Zalai: szegény leány! nem hozok én a te számodra bocsánatot; atyád ridegen azt üzeni, hogy azon leányt, ki nevét meggyalázta s beszennyezte, nem kívánja látni az életben többé.

Ez kegyetlenség lett vola tőle.

Elhité Evelinnel, hogy midőn jelen tartózkodási helyét jelző sorait szülőföldére küldé, atyja távoleső erdélyi birtokán tartózkodott s onnan irt hozzá, fölkeresvén őt: kelne utra s tudatná leányával előleges eljövételét.

Ha talán néhány napot késnék is, ne ütközzenek meg rajta, előbb minden ügyeit rendezni óhajtja, hogy aztán teljes mértékben szerette gyermeke ápolásának szentelhesse magát.

Oly őszinte arcczal adá elő e kegyes ámitást Zalai, hogy az minden kételyt kizárt.

Az igazmondó Zalai megtanult hazudni, egy haldokló lelki nyugalmaért.

És aztán napok teltek el; Evelin mindinkább rosszul lőn és atyja csak nem akart megérkezni.

Egy napon, midőn ismét igen heves köhögési rohamai voltak, így szólt Evelin Zalaihoz:

— Érzem halálom közeledtét. Ön becsületes ember, igérje meg siri nyugalmaért, hogy gondját viselendő fiaimnak . . .

Majd ha már felnőtt s itélni képes leend, mondja meg nekie kérem: ne átkozza el anyját, ki nevet nem hagyhatott reá, hanem inkább szívből szánja őt, mert igen boldogtalan volt.

— Evelin, édes Evelinem! Ne győttörje magát ily sötét gondolatokkal. Önnek élnie kell; ha kissé jobban lesz, azonnal utra kelünk, elviszem önt kis nővérei — nem jól mondom — nagy nővéreikhez, kik már türelmetlenül várják kegyedet.

Evelinnek az emlékek földidézésére könnyek gyűltek szeméibe; Zalai belátta, hogy fájó hurokat érintett.

— Majd segítünk a többi bajon is — szólt előbbi hibáját helyrehozandó — a mint otthon szülőföldje üde legén s családjá ápoló kezei alatt egészségéhez tér, megkérem atyjától kezét s kis fiának nem kellend névtelen voltáért pirulnia.

— Oh, oh! — zokogott Evelin, örömmel vegyült fájdalommal — ön képes lenne egy eltaszított nőt oltárhoz vezetni? Köszönöm uram nagylelkűségét. De ne ámitsuk magunkat: az én perezeim megszámlálvák . . . Ön ígérete szerint örökbe fogadja fiamat, magához hasonló, nemeskeblű emberré nevelí; és én áldani fogom kegyedet érette végső lehelletemben.

— Hogy ígéretemet valóban be akarom váltani, azonnal bebizonnytom kegyednek, mondá Zalai s egy pillanatra az előszobába távozott, hol valamit sugott

egy fől szolgáló egyén fülébe, aztán ismét visszatérve, leült Evelin ágyaszélére, mondván:

— Tegyük úgy, mintha már otthon lennénk, berendezett háztartást vive s kis fiunk neveltetésén törve fejünket. Mondja drága Evelin! minő pályát szánt fiaeszkájának?

— Minden pálya jó — szólt Evelin — az a fő csupán, hogy azt hiven és becsülettel betöltsük. Az életpálya megválasztását belátására bízom, az ön tapintatos lelke ki fogja fürkészni fiam hajlamait.

Rövid kopogtatás hallatszott az ajtón, mely után lelkészi öltönyt viselő egyén lépett Evelin ágya elé.

— Egy súlyos beteg várja könnyülését tisztelendőségedtől, kérelmét az enyimehez csatolván: kegyeskednék a rendkívüli körülményekhez képest bennünket az egyház szertartása szerint összekötni — mondá Zalai tiszteletteljes alázattal.

A lelkész megfogá hivei kezét s egymáséba helyezve, az esküforma elmondására szólítá föl őket, mely után megáldá mindkettőjüket.

Az áldástmondó arczán látszott, hogy meg van illetődve; érezte a pillanat fontosságát s az elkövetett hiba helyrehozásának haladéktalan szükségét.

Zalai oly nagylelkű volt, hogy még a lelkésznek sem árulá el, miszerint a mellékszobában gondtalan játszadozó fiúcska, valójában nem az ő édes gyermeke.

fizetés alapján a 35 tanár fizetése lenne **157500** frt, melyből a mostani 25 tanár évi 2000 frtos fizetése levonván, fedezésre vár **107500** frt. Tekintetbe vévén, hogy a korpótlékok nem évenként egyszerre, hanem 25 év alatt érik el az 1000 frtot, a szükséglet két *millió* frt tőkének felel meg.

II. Fedezet.

Nem lévén most még meg a fedezet, azt csak *kölcsön* útján állíthatjuk elő. Még pedig kölcsönként felvesszünk egy milliót pl. 5% törlesztésre. Ha ezen összeget, alapítványként kezeljük, vagyis szinte 5% kamat mellett tőkésítjük, azon esetben 14 év kellene ahhoz, hogy a *két millió* frtot előállíthassuk, de így az egyetem létesítése hosszú időbe kerülne. Ennélfogva szükségesnek látom, hogy a város ezen összeghez évenként mindaddig, míg az alaptőke, két millió frtot el nem éri, a törvényhozás által is megszabott italmérsi jövedelem osztalékából fizessen **20000** frtot. Ennek is kamatoztatásával legkedvezőtlenebb esetben is már a 11-dik évben két millió 6752 áll rendelkezésünkre, mely akkor átadtván a főiskolának, tíz év elteltével mindnyájunk öröme, büszkeségére egy új magyar egyetem terjesztheti szét jótévő világhosszát.

Ámde a városnak az egymillió forint fedezéséről gondoskodni kell. Ha ennek fedezéseül 50,000 frtot felvennék a költségvetésbe, kétségen kívül községi adó kivetésére kellene átmennünk legalább egy ideig, míg más jövedelmi források nem nyílnak meg. Bár én azt hiszem, hogy a kitűzött nagy cél elérése tekintetéből épen Debreczen városának ön maga jólétéért ezen terhet is könnyen el lehetne viselni, de amennyiben általános tapasztalat szerint a községi adótól irtóznak, kötelességemnek tartom más fedezetet is javaslatba hozni.

Van Debreczen városának egy 42,227 catastr. hold és 1582 □ öl ugynevezett

hortobágyi legelője. Hosszuévek tapasztalása után, legalább is az óta, hogy a Tisza szabályoztatott, ezen óriási terület olyan természetű, hogy kedvező időjárás mellett ezen legelő *fele része* képes bőven kitartani a reá hajtott összes jószágokat kedvezőtlen időjárás folytán pedig az *egész* területen sem tud megélni a jószágállomány *egynyolczad része*. Az utóbbi tíz év alatt bőséges, de keserves tapasztalatot szereztünk e tekintetben. Ellenben a Hortobágyának bizonyos részei *szántóföldnek kitűnők*.

Ilyen körülmények között, már *nemzet gazdasági* szempontból sem tűrhető meg, hogy ily óriási mennyiségű föld a maga egészében e város összességének károsítására pallagon heverjen. Ennélfogva véleményem szerint ezen földterületből **10,000-hold** föld *hazzonbérbe* kiadandó lenne. Az ezen földből bejövő bér jövedelem nemcsak fedezné az egy millió frt. törlesztését, hanem a több jövedelemnek a házi pénztárba való befolyása által a bevételek emelkedvén, a községi adó behozatalától a lakosság lehetőleg távol tartatnék. A közgyűlés bölesességétől függne ugyanis intézkedni, hogy az 50,000 frton felüli bérjövedelem az egy millió frt tőkéjének letörlesztése fordítatnék, mely által az éretnek el, hogy az egy millió frt adósságtól mihamarabb megszabadulnánk s alkalom adatnék a tekintetes közgyűlésnek ezen 10,000 h. föld miként kezelésére nézve újból intézkedni.

A fenti áldozattal szemben kikötendő lenne, hogy a *városnak az összes tanárok választásában befolyás biztosításá*ssá.

Kelt Debreczenben, 1896. márczius 11.

Szabó József,
főszámvevő.

Országgyűlés.

Budapest, márczius 12.

Az igazságügyi költségvetés még mindig tág tere a hazabeszélők és igazságügyi akarnokok mulatságos erőfeszítései-

nek. Ezenkívül természetesen Zsitvay Leo újból is szerepelt, mint az ellenzék igazságügyi argumentuma, amivel ma *Bolgár* Ferencz élt, a ki hír szerint közvetlenül szerzett tapasztalatokat Zsitvay inkriminált modoráról.

Miután *Balogh* Géza a homonnai járásbiróság kettéosztását kérte, bár tegnap alaposan megjárta, ma ismét felmerült az a vád, hogy a köteléki perekre vonatkozó rendeletek törvénysértők. A tegnapi szomorú tapasztalatok után azonban a theoria védelmére más, mint *Issekutz* Győző és *Molnár* Józsiás nem mert vállalkozni.

Plósz Sándor államtitkárnak kellemes előadásával, de legfőképp tiszta argumentálásával és álláspontjának igazságával sikerült eloszlatnia azokat a kételyeket, melyeket az igazságügyi kormányzatnak a köteléki perekben követett eljárásával szemben mesterségesen és érthető intenzióval szítottak.

Erdély Sándor igazságügyminiszter a vita bezárása után reflektált az elhangzott beszédekre s olyan feleleteket adott, melyekbe maguk a felszólalók is belenyugodtak.

Érdekes volt *Visontai* Samu, mint a kegyelmezésre vonatkozó királyi praerogativa magyarázója, legérdekesebb volt azonban akkor, a midőn ezt a praerogativát az általa beadott határozati javaslattal akarta szabályozni. *Erdély* Sándor miniszter *Visontai* e megtévelyedését a kellő mivoltában mutatván be, a Ház könyörtelenül elvetette a javaslatot.

Dr. *Kola* János mondott még egy figyelemre méltó beszédet a hitbizományokról, aztán félbeszakították az igazságügyi budget tárgyalását.

A közösügyi kiadásokra vonatkozó két javaslatot *Naményi* Ambrus és *Szereb* György előadók referálása mellett tárgyalta. *Szederkényi* Nándor, *Kossuth* Ferencz és *Ugron* Gábor felszólalására és az utóbbi tévedéseire *Fejérváry* Géza b. és *Lukács* László miniszterek szolgáltak felvilágosítással s aztán a Ház a javaslatokat megszavazta.

A lelkipásztor távozta után zokogva kulesolá át Evelin Zalai nyakát s hosszasán könyezett.

Majd a hit malasztja által megkönynyebbülve nyugodtan feküdt ágyában naplementig, mialatt Zalai a jövő derült képeivel szórakoztatá őt.

Ejfel előtt újra előfogák göresös rohamai s nem akartak megszűnni. Már csak szakgatva volt képes beszélni s oly halkan, hogy alig érthető szavait Zalai.

— Ha meghalok, oda temessetek jó anyám mellé. Úgy vágyom hozzá! Ő tudom megbocsát nekem... Isten veled barátom! Gyermekeknek jól gondját viselj, hogy nyugodtan alhassam ott lent örök ál... mo... mat.

Egy gyöngye sóhaj még s az ajkak megszűntek rebegni. A boldogtalan — anyai gondozás mellett jobb sorsra érdemes — nő, kiszenvedett.

Zalai a halott kezeit keblén egymásra helyezve, megcsókolá annak homlokát.

Ez volt első és legutolsó csókja, melylyel Evelint valaha illeté.

Egy pohár állott ágya melletti asztalán féligtelten vízzel, hiányzó tartalmával, még imént ő enyhíté elepedt ajkait. Mellette portárcza hevert, föl nem használt csillapító porokkal.

Zalai fölbontott egy tokoeskát s nyelvvel megizléle azt: morphin tartalmú por volt benne. Mint növénytan tanára jól ismeré e bódító méregszert.

— Nem lenne-e jobb szintén bevégeznem e gyötrelmudus életet? melynek rózsái nem, csupán tövisei termének számomra.

Mit várok a földi léttől még?

Ha nem késem, röptében fogom találni Evelin elköltözött szellemét s együtt szállhatunk az Ur zsámolyához, frigyünkre áldást kérendők.

Egyenként fölbontá a tokokat s a pohárba üríté azok tartalmát, kedvtelve nézvé, mint szállva lassankint fenékre a halálthozó porszemek.

Most még csak föl kelle kavarnia, mi gyorsan megtörtént.

A pohár már ajkait érinté, midőn a melléfkükből gyöngye sóhaj, hasonló a gyermekehez, üté meg füleit: a kis Loránd, Evelin fiacskájának voltak ott nyugtalan álmái.

Talán ártatlan lelke megérzé egyetlen anyjának elkövetkezett halálát.

Zsibbadtan hullott Zalai karja alá s mintegy új eszmétől illetve, halkan suttogá magában:

— Nekem élnem kell, fogadalmam követeli azt.

— Majd a fulke felé mutatva folytatá: e gyermek jövője lön reámbizva, nékie szentelendem ezentul életemet.

* * *

Evelin földi részeit haza a Kőváriak ősi sirboltjába szállíttatá Zalai s a kéré-

hetetlen atya megengesztelődött leánya megérkezett hamvai felett.

* * *

Két hosszú év telt el Evelin halála óta, a család tagjai már régebben letették a gyászt, habár szívükben folyton viselék is azt. Zalait Evelinnel egybekelte óta úgy tekinték, mint hozzájuk tartozót s gyakran eljártak együtt Evelin sirjához, friss füzereket rakva fölé.

Az idő sok sebet behegesztett már; Zalai sem látta jelenben oly sötét szemüvegen a világot, mint két évvel ezelőtt.

Laura, Kővárynak Evelin utáni leánya az árva kis Loránd hűséges gondozása által fölkölté a gyámapa figyelmét s egy kedvező alkalommal megkéré a szelidlekkü, vonásaiban Evelinre sokat emlékeztető leányka kezét atyjától.

Kőváry szívesen egyezett ez újabb szövetkezésbe s örvendett, hogy Zalait, kit mindenkor talpig becsületes embernek tekinté, — szorosabb kapcsolással fűzheti családjához.

Laura szintén örömmel mondott „igent” s a szokásos kihirdetések után hű neje lön Zalainak és lelkiismeretesen segédkezett szeretett férjének, tett fogadalmá betöltésében.

Es ha kis fogadott fiukkal hármasan föl-föl keresék az árva, boldogtalan anyjának sirját, úgy tetszett nékiek, hogy az üdvözölt szelleme, felleghonából mosolyogva tekint alá reájuk.

A Gönczy-egylet debreczeni járáskörének iskolai mil- lennium-tervezete.

A.)

Minthogy minden évben szokásos bármely jellegű iskolánál majális rendezése, az idén megtartandó népiskolai majális a helybeli összes népiskolák együttes millenniumi ünnepévé avassuk, díszes kivonulással a szabadba, nemzeti jelvényekkel, az egész menet alatt indulókat és nemzeti dalokat zengve. Kiérvén a meghatározott helyre, telepítsük le növendékeinket; adassuk elő a magyarok bejövételének és a honfoglalásnak történetét az ügyes növendékekkel; rendezzünk harci játékokat a gyermekeknek két seregbe osztásával: a győzők lesznek a honfoglalók, a legyőzöttek képviselik a meghódított népeket. A győzők kalapjára a leányok cserkoszorút fűznek. A zöld ágakkal bekerített karám közepében rendezett eserenyszerű főhadiszálláson „állomás” következnek: elfogyasztják a gyermekek a magukkal hozott ételmezt; lehetőleg nyujtsuk alkalmat egy állat „megáldozására” is pl. egy levágásával, nyáron megsütésével és elfogyasztásával (e munkában a nagyobb leányok gazdasági ügyessége kelhet versenyre.) Aldomás után egy-egy történeti eseményt elbeszélünk vagy a jeles növendékekkel elmondunk, egy-egy történeti vagy hazafias költeményt elszavalgatunk, és mindezzel arra a nemzeti öntudatra ébresztjük a gyermekereget s a bizonyára megjelenő nagy közönséget, hogy annyi veszélyrel átküzdött és oly diadalmasan átélte 1000 éves alkotmányos multtal Európa egyetlen nemzete sem dicsőíthetik, mint a magyar. Versenyek és játékok rendezése után énekeltsük el a Szózat 5 versszakát, hazamenőben pedig indulók danoltatásával, esetleg zenéltetésével tartsuk fenn a rendet és lelkesedést növendékeinkben és a csatlakozó közönségben.

B.)

Más alkalmul ajánljuk millennium-ünnepésre a tavaszi kirándulást, minőt természetrajzi és földrajzi szemléltetés végett többször is szoktunk rendezni. Itt kiterjedhetünk a legelő szemléltetése közben őseink pásztor életmódjára; a sikkasztás szemléltetésekor pedig megemlékezünk Pusztaszerről, az első nemzetgyűlésről. Árpádról; tovább menve, a szántóföldekhez: itt megemlékezünk Gejza fejedelemtől, ki őseinket földművelésre és laképitésre készítette, — stb., stb.

C.)

További ünnepelő alkalom a közelgő husvét és pünkösd vagy más szünnap délutánján millenniumi iskolai színjáték, párbeszéd-, szavalmány- és énekeladás az iskolában, az iskolaszék és meghívott vendégek jelenlétében.

D.)

Az iskolai millennium jó alkalmul az évről vizsgálatok napját vagy a dolgozatokat kiosztó másnapi összejevetelt kössük össze megfelelő ünnepeléssel. Szeretessék diszítésre lehetőleg meg a honfoglalás képe, minél több történeti kép, kiállítási épületrajz és kiosztásra a kiállítás leírása, történeti és verses jutalomkönyv, történeti és kiállítási jutalomképeske. Az ünnepély hálaadó gyermeki isteni tiszteletre hasonlítva, 6 részlettel, u. m. 1. Hymnus elneklése (lehetőleg 2 vagy 3 szólammal); 2. iskolaszéki elnök vagy tanító beszéde; 3. történeti és kiállítási képekről beszéltetés a gyermekekkel; 4. a dolgozatok szétosztása és a jutalomképek és könyvek kiadása; 5. hálaadó ima; 6. egyházi és nemzeti énekek.

E.)

Végre kívánatos volna növendékeinkkel millenniumi ünnepelés közvetlen az ország szívében, pár napos felrándulással a fővárosba. Itt nyílnék alkalom nekik a nép ezreivel közösen ünnepelve és lelkesedve, közvetlen benyomásokot gyűjteni és a nemzet értelmi és közgazdasági erejét a kiállításon szemlélni, az országos műintézeteket megismerni és sirig tartó tapasztalatokat, emlékeket és lelkesedést gyűjteni. Igaz, hogy sok nehézséggel jár az ily iskolai felrándulás, de az iskolai hatóság és a társadalom támogatása segítségükre siet a tanítóknak. Csak az V., VI. és ismétlő osztálybeli növendékek utaznának fel 2 napra, mely időnek felét a kiállításon, másik felét a főváros megtekintésével töltenék el.

Minthogy az A) pontban javasolt majális Debreczenben a népiskolák és növendékeik igen nagy száma miatt egészében nem hozható létre s főleg a rend és fegyelem fenn nem tartathatnék 7000—8000 gyermekkel: hogy mégis a város összes népoktatási intézetei együtt rendezhesse nek májusi ünnepet, az A) alatti javaslat Debreczenre nézve így módosul. A városunkbeli összes népiskolák millenniumi kivonulást rendeznek a Nagyerdőbe egy májusi napon, mely a Gönczy-egylet rendezésére vállalkozó debreczeni járásköre és az iskolai hatóságok által fog meghatározatni. A kitűzött órában minden népiskola kivonul a városház előtti térre. Innen indul ünnepi felvonulással, zeneszó mellett a menet a nagyerdő azon részére, hol a jégpálya (és kerületi torna-verseny) volt. — Ott négyoszlopba oszlopos felállítással elhelyezkednek az iskolai csapatok, és együtt elzengik a Hymnust, mely után egy fölkerít szónok beszédet intéz az ünnepelő sereghez; ezt követi a bezáró ének (Szózat). Mindezek végeztével pihenő, majd hazavonulás, vagy oly rendben, mint a kivonulás történt, vagy iskolákként, ha egy-egy iskola növendékei májusi mulatságra kinn maradnak és az A.) pontban leírt ünnepést rendezik. Hogy az ünnepélyes felvonulás fényét és lelkesedését fokozzuk, a Piac-uteza és Péterfia-uteza, valamint a nagyerdői villasorok háztulajdonosait fölkeríti a rendezőség házaik fellobozására és gondoskodik zenéről is; végre fölkeríti a rendező járáskör a városi hatóságot a volt korcsolyatérnek nemesak átengedésére és rendbehozatására, de zászlókkal és lombfűzerekkel földszítésére is.

E határozat a járáskör összes tanítótestületéhez megküldetik és a járáskörbeli összes népiskolai hatóságok megkerestennek a tanítókkal együtt ily értelemben való megállapodásra és ünnepésre. A többi járáskör átiratban felhivatik hasonló határozathozatalra és eljárásra. Végül a szülőknek és a nagy közönségnek tájékoztatása és támogatása végett közlésre felkéréssel megküldi a járáskör jelen határozatát a városunkban és megyénkben megjelenő összes hírlapok szerkesztőségeinek.

Ibolya és hóvirág.

(Megtörtént.)

Tegnap reggel X. így szólt X-né asszonyhoz:

— Kedvesem, ime egy szép friss ibolya-csokor. Neked vettem, neked szántam, mint hű szívem szerelmének ajándokát.

— Ah, te kedves, — te szeretetreméltó gyöngéd férj vagy. Jer a keblemre, hadd csókoljalak meg.

És úgy lőn. X. ur derült mosolylyal hajtotta alá büszke fejét, hogy márvány sima homlokán elcsattanjon az X-né esőjka.

És talán épen ebben az időben, ebben a minutában Y. ur így szól Y-né asszonyhoz.

— Kedvesem! Ime egy gyönyörű friss hóvirág csokor. Még érzik rajta a ma esett hó hűvössége. De azért bájos, kedves és üde. Fogadd ezt tőlem hű szívem és igazi szerelmem zálogául.

— Oh te piczikém, oh te aranyos Ipszulinom, mennyire gyöngéd vagy te. Hajolj a keblemre édesem, hadd csókoljalak meg.

És az Y. ur homlokán is elcsattan a szerelem édes kábitó esőjka.

Történt pedig midez reggeli 8 órakor.

Tegnap délből X. ur hazafelé indult, de úgy gondolta, hogy ebéd előtt egy pohár sörről csinál étvágyat magának.

Alig hogy ezt kigondolta, valaki hátulról meghuzta a kabátját.

X. megfordul és szembe találja Y-t.

— Szervusz öregem.

— Szervusz öregem!

— Egy pohár sörré.

— Helyes! Egy pohár sörré.

És e pillanatban X. ur sápadva veszi észre ibolya csokrárt az Y. ur kabátjában — és Y. ur ugyancsak sápadtan nézi a hóvirág csokrot X. ur gomblyukában.

Mind akét ur felszisszen és X. ur így szól:

— Még sem iszom sört, komisz ital.

Y. ur folytatja.

— Én sem iszom. Komisz löre.

Aztán elválnak és úgy mennek hazafelé, mintha az orruk vére folyna.

Történt pedig ez déli 12 órakor.

Hazaérve körülbelül így szóltak!

— Asszonyom, ön hűtelen!

Mire a két asszony körülbelül így válaszolt:

— Uram, ön hűtelen!

Történt pedig ez délutáni egy órakor.

És most önökön van tisztelt uraim és hölgyeim a sor, hogy megfejtsek, vajon a férjeknek, vagy a feleségeiknek van igazsága? Vagy talán mindannyian tévedésben vannak? A megfejtéseket névtelenül is elfogadjuk.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától.

A legnagyobb szenzáció.

Budapest, márczius 13. Fővárosszerte roppan feltűnést, frappans hatást tett Debreczen város vezető férfiainak azon indítványa, hogy Debreczen két milliós alapítványt tegyen az ottani egyetemre. Ez a páratlanul álló mozgalom élénk megbeszélés tárgyát képezte ma a képviselőház folyosóján is. — Az egész főváros Debreczent magasztalja.

A t. Házból.

Budapest, márczius 13. A képviselőház ma a filokszera által elpusztult szőlők felújítását elősegítő törvényjavaslatot tárgyalta, melyet Szily elnök ajánlott elfogadásra. Jókai Mór méltányolja a jóakarót, de nem helyesli minden intézkedését; kifogásolja, hogy az amerikai szőlővessző előnyben részesül és hogy a hegyközségekre az egyetemes kötelezettséget rója a kölcsönöknél. Mégis elfogadja az egész javaslatot, jórészt jószágért, részint azzal a filozofiai contemplációval, hadd lássuk, mire megyünk vele. (Derültség.) Bernáth Béla drágának tartja a szőlőbirtokosoknak nyújtandó kölcsön kamatát, egyébként a javaslatot ő is elfogadja. Óváry kötelező állami jégkárbiztosítást sürget a szőlők számára. Andreánszky szerint nincs köszönet a javaslatban, mert amit egy kézzel ad, másikkal elveszi.

A honvédelminiszter párbaja.

Budapest, márczius 13. A báró Fejérváry—Kasits ügyben a párbaj-segédnek ma délután tárgyalnak.

A kártya-botrány.

Budapest, márczius 13. A gentry-kaszinóban Dániel József által állítólag folytatott hamis kártyázás ügye becsületbiróság elé került. Ugy *Dániel*, mint *Kosztka* (lásd: erről lapunk külön cikkét) megnevezték a becsületbirókat, kik az elnököt ma este választják meg.

Égő petróleum-forrás.

Budapest, márczius 13. Melikoffban (Kaukázus) egyik petróleumforrás kigyuladt s nyolc más forrást és két gyártelepet lángba borított. Három munkás megégett, öt megsebesült.

NAPI HIREK.

— **Blaha Soldos Sárka** legelső fölépése iránt úgy Debreczenben, mint a fővárosban roppant érdeklődés nyilvánul. Különösen a fővárosi sajtó tekint meleg rokonszenvvel a bájos kisasszony első nyilvános szereplése elé. Több fővárosi lap külön tudósítót küld Debreczenbe a holnapi előadásra. Értesüléseink szerint lejönnek Szomaházy, Márkus József, Sass Ede, Molnár Géza (a Fővárosi Lapok képviselőjében) stb.

— **Gordon Károly mai hangversenye.** Ma tartja meg a zenede nagy termében **Gordon Károly**, orosz énekművész hangversenyét. A kiváló művész, kiről a *világlapok* a legnagyobb elismeréssel szólnak, bizonyára itt is a legszebb diadalokat fogja aratni remek hangjával, melyben csodás erő, megható lágyság van egyesülve . . .

— **Mitrovics Gyula beköszöntője.** A debreczeni ev. ref. egyház új lelkésze, *Mitrovics Gyula*, egy itteni barátjához és lelkész-társához intézett levele szerint beköszöntő egyházi beszédét április 12-dikén tartja meg. A debreczeni közönség nagy érdeklődéssel tekint az új pap lelképíztői működése elé.

— **Betörés.** A Nagy-Várad-utczán, a Geréby-féle házban ma éjjel eddig ismeretlen tettesek lopást követtek el. A tolvajok a *Bernát* Jenő üzletének irodájába hatoltak, olyanformán, hogy az udvar felől a helyiség falát kiásták s onnan 20 frt készpénzt és sok apróságot vittek el. A rendőrség nagy erélylyel nyomozza a betörőket.

— **Új gyógyszerár Debreczenben.** Mint bizalmas forrásból értesültünk, egy keresett orvosnak és Magyarország egy jó hírű sanatoriuma tulajdonosának a fia, Debreczenben egy a mai kor igényeinek megfelelő gyógyszerárt szándékozik nyitni s a szükséges lépések ez iránt már meg is tétettek.

— **Ellopott bál ruhák.** A csapó-utczai takaré- és hitelintézet zálogházában ma délelőtt megjelent egyik notabilitásunk megbízottja s engedélyt kért az alkalmazottaktól, hogy az újabban zálogba tett ruhaneműek között szemlét tartson. Az alkalmazottak az igazgatósághoz utasították az illetőt, a ki aztán ott előadta, hogy az előkelő ur lányainak bálruhái közül több darabot elloptak s valószínű, hogy a tolvaj zálogba tette azokat. Az igazgatóság meghatározta az időt, a mikor a ruhákat megsejmelheti.

— **Hajdumegye banderiuma.** *Veszprém* Zoltán Hajdúvármegye főjegyzője és gróf *Dégenfeld* Pál b.-újvárosi szolgabíró ma este Budapestre utaznak, hogy a június 8-ára, a hódoló felvonulásban résztveendő

megyei díszbandérium nyeregfelszereléseire vonatkozólag valamelyik elsőrendű fővárosi nyergesmesternél intézkedést tegyenek.

— **A szerelem öngyilkosa.** Kovács Ferencz festő-legényt, a ki tegnapelőtt nagy szerelmében öngyilkossá lett, ma délután temették szüleinek veres-utczai lakásáról. A temetésen sokan jelentek meg. A ravatalra körülbelül ötven koszorút raktak le az ismerősök és rokonok. A koporsót Gebauer Károly négy lovas, aranyozott üveg gyászkoocsiján vitték ki oda, ahol már nem fáj semmi.

— **Fürdői kedvezmény köztisztviselőknek.** Több hazai és külföldi gyógyfürdő minden évben, a fürdői idény bizonyos részeiben különféle kedvezményeket ad szegény törvényhatósági tisztviselőknek. E kedvezményekről a belügyminiszter azzal értesíti a városi tanácsot, hogy azok elnyeréséért a kérvények hozzá márczius végéig adandók be.

— **Katonatartás megváltása.** Lapunk utján is figyelmeztetnek azon háztulajdonosok, kik ez évben magukat a katonai beszállásolások kötelezettsége alól megváltani óhajtják, hogy ebbeli szándékukat, még e hóban a katonai ügyosztálynál bejelentésék.

— **Nem lesz magasabb lakbér.** A honvédállomásparancsnokság kérelmére Debreczen város közönsége feliratot intézett a honvédelmi miniszterhez, hogy Debreczent a katonatiszti lakpénzekre nézve emelje magasabb lakbérosztályba. — Ez irányban az előleges tárgyalások megtartottak, — de a mint a honvédelmi miniszter egy ma érkezett leirata tudatja, nem lett meg kívánt eredménye a nagyon is indokolt mozgalomnak. A lakbér puhatolási munkálatot a honvédelmi-, belügyi- és pénzügyi miniszterek és a katonai igazgatóság képviselőiből alakult bizottság tárgyalta s ennek javaslata alapján a honvédelmi miniszter Debreczennek az új lakbérosztály iránt támasztott kérvényét figyelembe vehetőnek nem találta. A leirat az elutasítás okait is felsorolja.

— **Halálozás.** *Szűcs* László ev. ref. presbiter és városi bizottsági tag tegnap este hosszas szenvedés után meghalt. Holnap délután temetik Garai-utczai lakásáról.

— **Katonai felülvizsgálat.** Az állandó katonai vegyes felülvizsgáló bizottság f. hó 23-án gróf *Dégenfeld* József főispán elnöke alatt összeül a pavillon lakatnyában. A bizottság ez alkalommal Hajdumegyéből 60—70 katonakötelest fog felülvizsgálni.

— **Veszedelmes emher.** A belügyminiszter egy veszedelmes leánykereskedőre hívja fel körrendeletében a törvényhatóságokat, köztük Debreczen városát. — **Értesült** ugyanis, hogy *Dichenfaden* Ábrahám ur *Buenos-Ayres*-ből *Liverpool*-on keresztül márcziusban vagy áprilisban *Európa* szárazföldjén készül kiszállani, hogy a délamerikai nyilvános házak számára fiatal, szép leányokat liferáljon. Miután nem lehetetlen, hogy a nevezetes ember Magyarországot is fölkeresi, előre felhívja reá a belügyminiszter a hatóságok figyelmét, hogy szemmel tartsák és ha felismerik, le is tartóztassák a lélek-vásárló veszedelmes ageust. — Ismertető jelei közé tartozik az urias megjelenés és a hajlott erős orr.

— **A kiállítás megnyitása.** A millenniumi kiállítás ünnepélyes megnyitása nem május elsején, de másodikán délelőtt tíz órakor lesz. Tegnap érkezett ugyanis a

hivatalos értesítés arról, hogy az udvar a millenniumi kiállítás megnyitását május 2-ának délelőttjére tűzte ki.

— **Soldos Sárka mint nyoszolyó leány.** *Soldos Sárka*, *Blaha Lujza* asszony leánya, egyik legmeghittebb barátjához, *Propper Mariskához*, *Propper N. János* nagyvárad kereshedelmi akadémiái igazgató leányához — a ki menyasszony — levelet intézett, amelyben magatudatja vele, hogy Debreczenben édesanyjával együtt fellép a színpadon. *Soldos Sárka* és *Propper Mariska* közt a mult nyár kellemes emlékei peesélték meg a barátságot, a melynek tanui a balaton-füredi fák, virágok. Azóta a két kedves gyermek egyike jegyben jár s a másik siet részt venni emennek örömeiben. *Soldos Sárka* ugyanis levelében tudatja *Propper Mariskával*, az ő boldog barátjával, hogy esküvőjére lemegy Nagyváradra s hogy ő lesz az egyik koszorusleány.

— **A debreczeni munkás dalegylet kérelme.** A tulnyomólag önálló iparosokból álló munkás dalegylet rendkívüli segedelemért fordult a városhoz. A derék dalegylet, mely több hazafias ünnepélyen való közreműködéssel segítette már emelni a közlekedést, részt akar venni az ezredéves országos dalárversenyen, mint az országos dalárszövetség tagja. De a tagok szegény emberek lévén, a székesfővárosban való tartózkodás költségeit egészen nem fedezhetik maguk. E végből 450 frt segílyt kérnek a nemes várostól. Folyamodványukat ma adták be a tanáchoz.

— **Pótlóvadás.** A m. kir. honvédség részére márczius 28-dikán a *Széchenyi-utczai* honvéd laktanya előtt pótlóvakat fognak vásárolni, amit lótenyésztő gazdáink figyelmébe ajánlunk.

— **Egy hirhedt félkék-kalmár.** A budapesti állami rendőrség ismeretes notiszában, mely a magyarországi összes notórius gazemberek névjegyzékét tartalmazza — csillaggal jelezve áll a *Zuckermándel* Ignác neve. A név után következő ékes biográfiában a számtalanszor büntetett gazember, mint hirhedt zsebmetsző és tolvaj ajánlatik az ország összes közbiztonsági közegeinek figyelmébe. A tolvaj; nevű *Nagy Náci*, most hosszabb időre letűnik a cselekvés teréről, a mennyiben legújában rászabott 8 évi fegyház büntetését néhány nap előtt hagyta helyben a kir. kuria. A *Náci* legutoljára 1893-ban járt Debreczenben. Gyöngyösről — odaváló illetőségű — a nyári vásárra akart Debreczenbe rándulni, hogy aztán itt egy kis zsebvágással segítsen pillanatnyi pénzzavarán, de *Boczkó* Sámuel főkapitány idejekorán megcsipette a jó madarat, mielőtt a vásárba juthatott volna s a legközelebbi vonattal indította vissza Gyöngyös felé. Otthon panaszt emelt *Náci* rendőrségünk eljárása ellen, a minek természetesen semmi fogamatja nem lett. Később a kassai rendőrség alkalmazta, mint titkos rendőr-ügynököt, de ebbeli állapotában is enyvesek maradtak hosszú ujjai. Lopott, megszökött. Brassóban mint ál-detektív folytatta üzelmét, de csakhamar lépre került s most 8 hosszú esztendeig kénytelen betartani a VIII. parancsolatot, hogy: ne lopj, — ha ugyan a fegyházban is keze ügyébe nem kerül valami könnyen elrejtendő, vagy elemészthető tárgya fegyencz társainak.

— **Hitvesgyilkosság Tisza-Lökön.** *Tisza-Lökön* még márczius elsején vérlázító kegyetlenséggel végrehajtott hitvesgyilkosság történt. *Kozik Miklós* ottani lakos nem a legjobb viszonyban élt feleségével. Többször, így vasárnap is heves összeszólalkozás támadt közöttük, míg anyósa özvegy *Ókrós Andrásné* leányával és fiával templomban volt. *Kozik Miklós* félk-

telen dühében fejszét ragadott s azzal a tőle menekülő felesége Ökrös Erzsébet után futott s föbe ütötte. A szerencsétlen asszony elfulladt hörgéssel rogyott le s a fejből patakzó vér pirosra festette a földet. Kozik Miklós nem bizott benne, hogy az ütés halálos volt s a földön fekvő feleségére még egy hatalmas ütést mért, azután kést kerített s a már akkor halott nő mellébe szurta s úgy forgatta ott meg. Kozik Péter még ezzel sem elégedett meg, beretváját is elővette s a halott asszony torkát elmetsette. A kegyetlen gyilkos azután maga is megborzadt vérlázító cselekedetétől, elfutott hazulról s a Tiszába vetette magát, hol a halászok meg is találták, de amint a vízből felfelé huzták, a hulla a szürből kifordult s így csak a szürét huzták ki. A hulla még eddig nem került meg.

— **Márczius 15. A kis-mester-utcai leányiskolában** 1896. márczius 15-én iskolai ünnepély tartatik, következő műsorral: 1. *Hymnus*, éneklék az összes növendékek. 2. *Laura és Juliska* színjáték, a „*Kis Lap*” című gyermek-újságból. Személyek: Halmainé Kiss Blanka, Laura unokahuga Ács Nagy Mariska, Bokros tisztartó Szmracsányi Ilonka, Korpásné Kiss Izabella, Juliska, Petike gyermekei: Nagy Mariska és Katona Margitka. 3. A reményhez: (Csokonaitól) éneklék a gyermekkar. 4. Emlébeszéd, felolvassa Nagy Mariska. 5. *Hazaftas versek*: egyes növendékek által felmondva. 6. *Szózat*: éneklék az összes növendékek. Kezdeté délután 5 órakor — vége 6 órakor. Az ünnepélyen mindenkit szívesen látnak.

— **Magyar ruha a kollegiumban.** Az ev. reform. theologiai akadémia hallgatói tegnap délután Sáfrány Lajos 4. th. elnöke alatt tartott gyűlésükben kimondták, hogy a jövő hó elejére már magyar ruhát öltenek s a magyar ruhát ősi szokásukhoz híven ezután állandóan viselik, nemcsak a millennium alatt.

— **Tamássy Géza emlékezete.** Csinos kis füzet jelent most meg a biharmegyei orvosgyógyyszerési és természettudományi egyesület kiadásában. A füzet a hatásosan és kolegiális szeretettel elmondott szép emlékeszédet tartalmazza, melyet Molnár Lajos nagyváradi gyógyszerész mondott el az egyesület 1895. évi novemberi szakülésén Tamássy Géza berettyó-újfalusi gyógyszerésztől, aki 1895. évi május hó 17-én hunyt el s Debreczenből származott el a Sárre. Szépen méltatja ebben Molnár Lajos Tamássy érdemeit és társadalmi tevékenységét. A füzetet, különösen a sárre-i intelligencia körében, — a hol Tamássyra most is kegyelettel emlékeznek vissza — érdeklődéssel fogják olvasni.

— **Református leánynevelő intézet Váradon.** A Nagyváradon létesítendő ev. ref. felsőbb nőnevelő intézet ügyében igen fontos értekezletre gyűltek össze a vármegyeháznak kis termében a közelebről érdekelte bihari, nagyszalontai, és érmelléki egyházmegyék küldöttei. Az intézetre eddig mintegy 30,000 frt gyűlt össze. Minthogy ez a rendelkezés alatt álló összeg a tanintézet és az internátus egyszerre való felállítását nem bírta meg, a nagy bizottság ajánlata folytán az illetékes egyházi felsőbb hatóság beleegyezésével elébb is az internátus fog létesítenni, maga az iskola kedvezőbb anyagi viszonyok között fokozatosan fejlesztetvén ki. Az értekezlet kimondotta, hogy az építkezést a nagyváradi egyház által e célra felajánlott telken, a Nagy-Sándor és Jakab M. utca sarkán legkésőbb a f. év őszén foganatosítják. Még pedig több fontos okból nem földszintes miként tervezve volt, — hanem emeletes épületet készített. Hogy pedig az építkezés előmunkálatai annál gyorsabban elvégezhetőek legyenek, már a legközelebb tartandó egyházmegyei gyűléseken a végrehajtó bizottság részére, a

melynek tagjai: Ritoók Zsigmond, Némethy Károly, Dr. Balog Elek, Szemes Imre és Sulyok István, — felhatalmazás kérik, hogy az építkezési szerződést megkötéssék. Így tehát lassanként testté lesz az ige és a protestáns nőnevelésnek, e minden ízében magyar kulturának egy új impozáns csarnoka nyílik meg a katolikus Nagyváradon.

— **A kereskedelmi betegsegélyző egyesület** folyó évi márczius hó 22-én d. u. 3 órakor tartja III-dik évi rendes közgyűlését a kereskedő ifjak önképző körének helyiségében.

— **Életmentő állatorvos.** Négy emberéletet mentett ki kedden délután Cseh János állatorvos a Hortobágy vizéből. Kertész János földbirtokos tanyájáról egy tinó elszaladt s a Hortobágy jegére ment, mely letört alatta s a tehén odaveszett. Négy cseléd, Nagy Gábor, Koroknai József, Bak Sándor és Hüse József szekereken a tinó keresésére indultak s a szekér elé fogott lovak megvadulva, a Hortobágy vizének mentek, magukkal ragadván a szekeret s a rajta ülő négy embert. Egyikőjük, Hüse József, nagy nehezen kímáztott s segítségért futott. Cseh János állatorvos saját élete kockázatásával a vízbe ugrott s már a halállal vívódó három embert nagy nehezen megmentette.

S z i n h á z.

(P.) Tegnap *Blaha Lujza* urnő hatodik vendégfelleptéül „*Az ingyenélők*” című népszínmű került színre nálunk és természetesen zsufolt ház előtt. Talán, ha a nagy művésznek sokáig maradhatna közöttünk, még azok az elemek is megszoknák a színházba járást, melyek különben nem sokat törődnek vele. Anyi haragosa nem volt még Tiszay színigazgatónak, mint a mennyit ez alatt a néhány nap alatt szerzett azzal, hogy a jegyzükségletet tízedrészben sem tudta kielégíteni. Az emberi természetből — önzés — következik aztán, hogy a ki nem kaphatott jegyet, az mind a direktorra haragszik, s azt tartja hibásnak. Van aztán pletyka, mende-monda, kofabeszéd elég, denique a bűnbak mindég a direktor.

No hála istennek, csakhogy már ezt is megértük Debreczenben, hogy a színigazgatót azért ütik, mert nem tud mindenkinék helyet adni a színházban — és bár csak abból a buzgóságból, melylyel most naponként ostromolják a pénztárt, maradna valami azutánra is, mikor a művésznek már eltávozik.

Az előadás kitünő hangulatban folyt le. A művésznőt az ő nagyságához méltó fogadtatásban részesítette közönség. Véghez is akart szakadni az ovációknak és lelkesült tapsnak. Szobnól-szebb dalait pedig egészen a kifárasztásig ismételtették, mi miatt aztán az előadás nyult igen hosszúra. Egyik jelenete szebb, kedvesebb volt, mint a másik. Különösen fellehetetlen volt a postaláda előtti jelenete, melyben utólréhetetlen művészi magaslalon állott s a szem nem győzött betelni nézésével.

Bizony csak egy Blahánéknak van, de nem is lesz több soha.

Kitünő kabinetalakítás volt a *Nyilasie* (Boross) kellő discretióval, kaczagató humorral alakította a nyugalomba vonult gazdag koreszmárost.

Jó volt *Szatmáry* is (Vilmos) az egyik ingyenélő szerepében. Az e fajta szerepeknek ő kitünő interpretálója.

Klenovicsné (Gangos Eszter) szerepét szép drámai erővel s az ő megszokott művészi alakításában mutatta be.

Hanem aztán annál több gáncs illeti a „Csengő érez” dalkör tagjait. Kik helytelen felfogással egész karikatúrát csináltak szerepökből s azt teljesen elejtették. Különösen rosszul hatott, hogy az „étlap” című dalt olyan infámis módon énekeltek,

hogy az teljesen élvezhetetlen volt. Hiszen e dalban magában van a komikum és nem abban, a hogy azt előadják. Nem is három, hanem négy embernek van az írva, mert csak így lehet egy quartett; előadni mindenesetre jól kell azt, mert izetlen mókával agyon van ütve az egész hatás.

Ugyanezt mondhatjuk a hordár szerepére, melyet Göndör alaposan elsületlenkedett.

Ezektől eltekintve az összeloadás jó volt s azok a szereplők, kiket itt fel nem említettünk, jól rászolgáltak a közönség elismerésére.

Kártya-affér az országos kaszinóban.

Az országos (gentry) kaszinóból egy kínos szenzáció hire terjedt el tegnap az éj folyamán, a miről a fővárosban már szélteben-hosszában beszéltek.

Az országos kaszinóban — mint a Magyarország írja — az utóbbi időben nagy összegben folyt a kártyázás s *Dániel* József következetesen kedvence maradt a szerencsének. Ez a következetesség a vele játszó urak közül többeknek feltűnt s ezek élesen megfigyelték *Dániel* József játékát.

Találtak-e és minő szabálytalanságot a szerencséskezű *Dániel* játékában, arra nézve eddig határozott nyilatkozatot a megfigyelők közül egyik sem tett.

De tegnap virradóra az országos kaszinóban a következő urak játszottak együtt: Justh Béla, Balázs Barna, Koszka Emil dr., Rudnyánszky László és *Dániel* József. Az utóbbi adta a bankot (huszonegyest), s egy ezer frtos bankjegyet terített ki az asztalra. De a játék nem tudott lendületet venni, minthogy a partnerek feltűnő rezerváltságot tanusítottak. A legjobb lapokra is a minimális összeget tették. Ez magának a bankadónak is feltűnt, de később még erősebben frappálódott, midőn a játékosok egyike felkelt s minden a játék esélyeiből kimagyarázható ok nélkül kijelentette, hogy nem játszik. Példáját nyomban követték a többi játékosok is.

A bankár konsternálva kérdezte, hogy miért nem játszanak? De erre a kérdésre nem kapott választ, mire igazgatótanács kérdezte:

— Talán csak nem hiszitek, hogy *hamisan játszom*?

— Azt majd egy jury lesz hivatva eldönteni, — hangzott a rideg válasz.

Ezzel a játszó urak félrevonultak s levelet írtak *Dániel* Józsefnek, melyben minden különös indokolás nélkül arra kérik fel, hogy ezentul kerülje az országos kaszinó helyiségeit.

Erre a levélre *Dániel* József mind a négy urat provokáltatta.

Az ügy, mint már említettük, becsület-bíróság elé fog kerülni s annak döntésétől függ, hogy lovagias, vagy egyéb uton nyere-elintézés.

Más oldalról veszi a Magyarország a következő értesülést:

Dániel József ügye a kaszinói körökben igen nagy recenzust kelt. A kaszinó elnökségének hivatalosan nincs még tudomása az esetről, de privatim az igazgatóság mindhárom tagja: Wekerle Sándor, Teleky Géza gróf és Péchy Tamás értesüléseket nyertek az esetről, mely őket annál kínosabban érintette, mivel *Dániel* József, *Dániel* Pálnak, a tavaly elhalt orsz. képviselőnek a fia, *Dániel* László főispánnak és ifj. *Dániel* Pál képviselőnek testvére.

Az ügy annál kínosabb, mivel a magyar kaszinók eddig mentek maradtak ily súlyos kompromittálásoktól.

Vegyten a konyhában.

Dr. Buksi Károly, a vegyten tanára, épen kerek nyoloz nap óta feleséges ember. Az egykor oly vidám műgyetemi hallgató ime sokat ígérő férjé változott.

Az ifju pár hét egész napig kéjuzott és ma a nyolczadik nap reggelén, bevonult saját külön otthonába, az izléssel berendezett új lakásba, a Buksi-pár boldogságának fészkebe. Ebből a lakásból valóban nem hiányzott semmi, a mi egy fiatal házaspár kényelméhez szükséges; csak egyetlenegy — különben más rendes háznál mindenütt található — nélkülözhetlen butordarabot hiába kerestünk itt, még pedig egy élő butort: egy szolgálóleányt.

Ennek a rendtelenségnek az oka pedig magában Dr. Buksi Károlyban rejlett, a mennyiben ő volt az, a ki kijelenté, hogy (legalább az első félévben) neki nem kell semmiféle szolgálattevő lélek a háztáján, mert zavartalan egyedülében akar lenni drága kis feleségével.

Ifju Buksiné ő nagysága minden ellenvetés nélkül belenyugodott az ő „kedves Karesikájának” akaratába. Fiatal asszonyok tudvalevőleg mind galambszelidek és engedékenyek — a mézeshetekben. Így történt, hogy Buksinénál a szakácsné-fogalom nem volt élőlény által képviselve.

— De miért is volna ily személyre szükségünk? — mondá Buksi ur annak idején anyósának, — hát azért tanultam én nyolcz éven keresztül a kémia, hogy még főzni se tudjak? Ugy, a hogy Ernesztin is tud főzni és ha hozzáadjuk az én tudományomat, biztosíthatom, kedves mama, sohasem fog az ebédjeink ellen kifogást emelni.

A „kedves mama” — nincs anyós, ki legalább az első időben ne volna kedves a vőnek — tehát szintén engedett vejének, bár nem valami tulságos örömmel. Sőt, az igazat megvallva, neki a dolog épen nem tetszett és nem sokat bizott a konyhai vegyészben. De hát az anyósok mind olyan furcsa észjárásúak.

Utóvégre is majd a tények fognak bizonyítani. Az első ebédnél majd kiséül, hogy mit ér a vegyten a konyhában?

És eljött az első délelőtt.

— Tehát mit főzünk ma? kérdi Ernesztin.

— Mindenesetre egyszerű és jó ebéd! — válaszolt Buksi oly higgadt komolysággal, mintha legalább tíz év óta volna házasságos ember. Lelkem, a földolog a jó házikoszt!

— Halljuk az étlapot! — mondá az asszonyka.

— Legyen tehát borjuczomb zöldbabbal és sósburgonyával — határozta a vegyten tanára olyan arczkifejezéssel, mintha az „Angol királynő” főszakácsa lett volna.

— Helyes, tehát borjuczomb zöldbabbal és sósburgonyával! Ezt a mama is szereti, mert tudod fiam, máma a mama vendégünk.

— Ah, igaz, a mama! nagyon különös hanglejtéssel mondá ezt Buksi ur. No hát, ha kedvence étele, annál jobb.

— De nem volna jó még valami tésztafélélet csinálni? — veté közbe Buksiné, — talán egy puddingot? . . .

— Ah, te kis nyalánk! — mondá a szakács-vegyész. Angyalom, az édességek kémiai szempontból nem valók egészséges étlapba. Mi mindig egyszerűen és jól fogunk étkezni . . .

Erre az asszonyka hirtelen elővéve aranyóráját, ijedten mondá:

— Szörnyűség! Már tizenegy óra és még mindig nem fogtunk a főzéshez! No csak az kellene, hogy mindjárt első nap későn ebé-

deljünk! Mit mondana a mama! Félegyre biztosan itt lesz és még tűz sincs a konyhában. Jó szerencse, hogy közel a piac! Futok is nyomban és hozom a borjuczombot, zöldbabot és burgonyát.

Gyorsan fölvette porköpenyét és elsielt. Buksi ur rágyújtott egy szivarra és jókedvűen sétált föl s alá.

Végre egy félóra múlva, kipirult arccal és lélekzet után kapkodva megjött a fiatal asszony és hozta a bevásárolt tárgyakat.

— Oh jaj, már féltizenkettő! Hogy fogunk az ebéddel elkészülni?

— Légy nyugodt, kedvesem, — mondá a férj büszkén, — majd meglátod, hogy micsoda derék férjed van! Hát mire való a kémiai tudományom, hogy ha ezen sem tudnék segíteni! Éljen a vegyten!

Azzal bement a laboratóriumába s egy perez múlva visszatért két üveggel. Mind a kettőben valami fehér por volt.

— Ugy, lelkem, most mossad meg a hust és főzeléket, aztán a többit csak bizad rám.

A menyecske férje rendelete szerint tett. Aztán dr. Buksi ur elővette a borjuczombot és erősen behintette az egyik üveg tartalmával és betolta a sütőbe, aztán a babra és burgonyára ráöntötte a másik üvege tartalmát és feltette a tűzre.

— No, galambom, — mondá ezután diadalmasan mosolyogva, — egy félóra múlva kész az ebéd. Látod, látod, ha nem volna nátrium és szóda! Éljen a kémia!

Pont félegykor bevonult a mama, a kit a föltalálásig szórakoztatni Buksi ur természet-szerű kötelessége volt.

Végre ott állott az asztalon a párolgó, szép pirosra sült borjuczomb, a zöldbab és a sósburgonya, — a fiatal házaspár első házi ebédje . . .

— Micsoda respektusa lesz a mamának, ha ezt megköstolja! — gondolá magában Buksi ur.

De ime a mama, alig hogy az első falatot megízlelte, egyszerre felugrik, mintha megcsipte volna valami.

Buksi ur és felesége ijedten utána ugrálnak és Buksi ur már riadtan látja az anyósokban lakozó furiák első kitérését.

— Az Istenért, mi történt?

— Mi baja, édes mama?

A mama végre szóhoz tud jutni:

— Fúj . . . Micsoda étel ez?

A menyecske megköstölt egy falatot — és visszatette a tányérra. Azután egy nagygon, de nagyon szomorú pillantást vetett a férjére.

Most Buksi ur állt neki a kóstolásnak.

Ő is letette a falatot és úgy állott ott, szemlesütve, mint egy megtört bűnös.

A mama ezalatt teljesen visszanyerte a beszélő-képességét.

— De hiszen ez képtelenség! Ez az étel oly sós és keserű, hogy teljesen megehetetlen. De hát mit csináltak?

— Oh, mama! A nátrium és a szóda, mondá a menyecske siró hangon.

— A kémia! — mondá kómikus rezignációval a kémikus.

A mama egy megvető tekintettel mérte végig vejét, aztán leányához fordulva mondá:

— Azonnal öltözködjél fel, leányom, és jér velem!

— Hová, mama? kérde Buksi ur ijedten.

— A cseléd-szerzőhöz! Még ma szakácsné jön a házhoz!

A kémia tanára egy szóval sem mert ellenkezni.

Ete János.

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1896. márczius 13-án.

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4%.	—	122.25	122.75
„ vasuti beruházásiköt. 4%.	—	124.—	125.—
„ koronajáradék 4%.	—	99.10	99.60
„ regále vált. köt. 4%.	—	100.10	101.10
Osztrák aranyjáradék 4%.	—	122.25	122.75
Egységes állam kötvény 4%.	—	101.—	101.50
Tisza-szeg. 4%-os nyereim.-sors	—	145.—	146.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	417.50	418.—
Osztrák hitelbank részvény	—	379.50	379.75
Magyripar- és keresk. bank. r.	—	111.50	112.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	—	124.—	126.—
„ 3-os	—	106.75	107.25
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	115.50	116.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	10.75	11.25
Osztrák	—	18.50	19.—
Olasz	—	12.—	12.40
Bazilika sorsjegy	—	6.50	6.80
Jó-sziv	—	3.25	3.50

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	—	—	5.69	5.74
20 markás arany	—	—	11.78	11.83
20 frankos arany	—	—	9.56	9.60
1 Sovereigns	—	—	12.07	12.11

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, márczius 12.

Gabona-üzlet. Buzát ma bővebben kínáltak, a kereslet is korlátolt volt. Elkelt csendes irányzat mellett 15.000 métermázsa változatlan áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge forgalom, rozs lanyha, zab szilárd, tengeri és árpa változatlan maradt.

Határidő-üzlet.

Az irányzat lanyha és gyenge forgalom mellett az árak engedtek.

Zárlat 1 óra:

		frt
Buza szept.-októberre	1896	7.00—7.02
„ márcz.-ápr.-ra	1896	6.68—6.70
„ máj.-júniusra	1896	6.76—6.78
Rozs tavaszra	1896	6.36—6.38
„ szept.-okt.-ra	1896	5.78—5.80
Tengeri máj.-jun.-ra	1896	4.10—4.11
„ jul.-aug.-ra	1896	4.29—4.30
Zab márcz.-ápr.	1896	6.14—6.16
Repeze aug.-szept.	1896	10.90—10.95

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

		frt
Buza márcz.-ápr.-ra	1896	6.69—6.70
Rozs szept.-okt.-re	1896	6.34—6.36
Zab márcz.-ápr.-ra	1896	6.14—6.18
Tengeri máj.-június-ra	1896	4.10—4.11
Repeze aug.-szeptre	1896	10.90—10.95

Sertéspiacz.

Budapest, márczius 12.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli súlyban) — krtól — krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr súlyban) — krtól — krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 klgron felüli súlyban) — krtól — krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgr. súlyban) 46 krtól 47 krig. Fiatal könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő súlyban) 44 krtól 45 krig. **II. Magyar szedett:** Nehéz (páronkint 80 klgron felüli súlyban) 45 krtól 46 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. súly) 44 krtól 45 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő súlyban) 43 krtól 44 krig. Sertéslétszám 1896. évi márcz. hó 10. napján volt készletben 19711 darab. 1896. évi márczius hó 11. napján felhajtott — darab 1896. márcz. hó 11. napján elszállított 391 db. 1896. évi márcz. hó 12-ik napjára maradt készletben 19320 db. Hizott sertés-forgalom változatlan.

Debreczeni Városi Színház.
Idényb. 38. szünet. Párosb.-szünet 38. sz.
Pénteken, 1896. március hó 13-án
Az új honpolgár.

Eredeti fővárosi életkép dalokkal, 3 felvonásban. Irtá: Kövessy Albert. Zenéjét szerzette: Delin Henrik. „Az én nevem Goldstein Számi” és Marsch-couplet” zenéjét írta: Konti József. (Rendező: Krémer.)

Szombaton, 1896. március hó 14-én:
Báró Splényiné Blaha Lujza urnő és **Blaha Sárka** kisasszony felléptével, páratlan bérlet-szünetben:

Télen.

Bokor J. népszínműve.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Millenium!
Nemzeti zászlók

varrás nélkül, tartós, **színét még esőben sem hagyó**, tiszta gyapjukelméből, **magyar országos vagy egyesített állami ozimmerrel ellátva** (vonatkozással a nmélt. belügyminiszteriumnak 1895. évi október hó 11-én kelt körrendeletére), **két szép nagy bojttal** kapható különféle hosszúság és szélességben, **rendkívül jutányos áron**

Tauszky J. fiainál

243 1-1

Pozsonyban.

Zászló-árjegyzékkel azonnal, készséggel szolgálunk.

Bérbe adó.

Karczagon a legélénkebb forgalmu utczában egy

üzlethelyiség

melyben **Antalfy L. K. özég fűszerkereskedő főüzlete már 18 év óta van, folyó év augusztus 1-sőre**, a hozzátartozó 4 szoba, konyha, 2 kamara, pincze és apró-jószágoknak való helyiségekkel együtt igen előnyös feltétel mellett **bérbe adó.**

Kiadó továbbá az üzlet melletti gazdasági gépraktár helyiség is és bérbevevő kívánatára, tulajdonos hajlandó **a két üzlethelyiséget egybeszakítani és a mai kornak megfelelően, kirakattal és rollóval ellátni.**

Ezen üzlethelyiség kibérlésére **10 évi szerződés is köthető.**

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos **Kis G. Sándor, Karczag 2164. szám.** 239 6-3

PSEHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. ALATT „ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL“.

203-12-6

Vértisztító labdacok, ezelőtt **általános labdacok** neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be ne bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszrűből készlet nem volna található. Számátalan orvos által ezen labdacok háziszrűt ajánlatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrea kedésből erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértulások, aranyér, béltelenség, s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység és az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb ájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül is bevehetőek.

A számtalan hálaíratból, melyet e lab dacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségök visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említettünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekerestet az ön felülmulhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmélyebb köszönetemet labdacsa csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Harsche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdacsa kezeim közzé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsa engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fogják gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifcz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult

Legfőbb tisztelettel

Weinczettel Jozefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes ur! Alulírott ismételen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemre kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, ahol csak alkalmas nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszesszerűt használására Önt ezennel fölhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

T. ur! Felekérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorajtól, mely engemet öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogyani, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwick! Anna

Ezen vértisztító labdacok csakis a **Pserhofer J.-féle**, az „**arany birodalmi almához**” **címzett gyógyszerárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik 1 frt 5 krba kerül; bérmentelen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbi beküldésénél (mi legjobban posta-utalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J. féle vértisztító labdacokat követelni és csak is azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pser-

hofer J. névalírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyan azon aláírással veres színben van ellátva.

Bernhard-féle alpesifü liqueur. Bernhard W. O.-tól Bregenzben. $\frac{1}{2}$ üveg 2 ft 60 kr. $\frac{1}{4}$ üveg 1 ft 40 kr. $\frac{1}{8}$ üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: grinczagy bántalom, tagszagatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J. től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított szelencével 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól. Utás és szurás által okozott sebés- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál mint kitünő szer lőn kipróbálva, 1 tévely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fogbalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre mint legbiztosabb szer elismerve, 1 köcsöggel 40 krajczár, bérmentve 65 kr.

Utifüedv, egy általános ismert kitünő háziszrű, hurut, rekedtség, gőrcsős köhögés stb. ellen, egy üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszencia (prágai csüppek) megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitünő háziszrű. 1 üvegecsével 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bulrich A. W.-től. Kitünő háziszrű a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzsam, egy üveg 50 krajczár, egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

Stoll-féle Kola-vegykészítmény, kitünő szer az idegek megerősítésére, gyomorszenvedőknek és a belek megbetegedésére. 1 liter Kola elixir vagy bor 3 frt; $\frac{1}{2}$ liter 1 frt 60 kr.; $\frac{1}{4}$ liter 85 kr. — Császári Kola-elixir üvegekben 5 frt 50 kr. 3 frt és 1 frt 60 krjával.

Mia-Poko, kiváló szer egyoldalú fejfájás, fogfájás, rheuma st. ellen.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerelhetnek. — Postán megrendelések a legyorsabban eszközöltenek, ha a pénzüsszeg előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. A fent felsorolt különlegességek kaphatók **Török** József gyógyszerárában, Budapest, Király utca 12. és **Egger** A. fiánál (Nádor-gyógyszertár.) Váci-kört 17.